

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ
**ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ
ΣΠΟΥΔΕΣ**

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
(ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Σάββατο 28 Ιανουαρίου 2013

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Μεγάλη Ιδέα**
- β. παθητικό ισοζύγιο πληρωμών**
- γ. Συνθήκη Κιουτσούκ-Καϊναρτζή**

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως **Σωστές** ή **Λάθος**:

- 1.** Το 1864 τα βόρεια σύνορα της Ελλάδας έφθαναν στη γραμμή Αμβρακικού - Παγασητικού.
- 2.** Πολλές δεκαετίες μετά την ανεξαρτησία της, η Ελλάδα εξακολουθούσε να μοιάζει με την Ανατολή, η οποία υπήρξε το ζητούμενο, το επιθυμητό όλα αυτά τα χρόνια.
- 3.** Μετά το 1880 υπήρξε σημαντική εμπορική κίνηση στα κατεργασμένα δέρματα.
- 4.** Στις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων στην πρώτη θέση βρίσκονταν τα δημητριακά.
- 5.** Τη δεκαετία της Ελληνικής Επανάστασης τα παραδοσιακά ναυτικά κέντρα γνώρισαν μεγάλη ακμή.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

- α.** Ποια προϊόντα εισήγαγε η Ελλάδα τον πρώτο αιώνα της ανεξαρτησίας της; (μον. 6)
- β.** Με ποιες χώρες του εξωτερικού η Ελλάδα είχε εμπορικούς δεσμούς; (μον. 6)

Μονάδες 12

Θέμα Β2

α. Ποια ήταν η εμπορική δραστηριότητα των Ελλήνων του εξωτερικού το διάστημα 1833-1913; (μον. 6)

β. Ποια νέα ναυτικά κέντρα αναδείχθηκαν στην Ελλάδα μετά τη δημιουργία του ελληνικού κράτους και ποιοι οι λόγοι ανάδειξής τους; (μον. 7)

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από την ιστορική πηγή που σας δίνεται, να εκθέσετε τους λόγους για τους οποίους η Ελλάδα, πολλές δεκαετίες μετά την ανεξαρτησία της, εξακολουθούσε να μοιάζει περισσότερο με την Ανατολή παρά με τη Δύση, εστιάζοντας στις παραγωγικές δυνάμεις εντός και εκτός ελληνικών συνόρων.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] Τα αστικά στρώματα της ομογένειας και της διασποράς αναπτύχθηκαν σε έναν γεωγραφικό χώρο πολύ ευρύτερο του χώρου τον οποίο κατέλαβε εκ των υστέρων το νεοελληνικό κράτος. Γι' αυτό, άλλωστε, η ισχύς των εγχωρίων Ελλήνων εμπόρων όσων παρέμειναν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, ήταν πολύ μικρότερη από την ισχύ της ελληνικής διασποράς. Η συγκριτικώς περιορισμένη οικονομική εμβέλεια των εγχωρίων αστών εξακολουθεί να υφίσταται, κατά μείζονα λόγο, και στο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος· η μικρή εγχώρια αγορά τους προσφέρει λίγες οικονομικές ευκαιρίες, γι' αυτό και η οικονομική τους άνοδος είναι επίσης περιορισμένη σε σύγκριση με την τεράστια οικονομική ανάπτυξη του πλούτου και της ισχύος των επιχειρηματιών της διασποράς. [...] Στην ανεξάρτητη Ελλάδα, τα εγχώρια αστικά στρώματα καθίστανται η ιθύνουσα κοινωνική τάξη. Αλλά η κοινωνική, ιδεολογική και οικονομική κυριαρχία τους είναι σχετική και περιορισμένη. Αυτή η σχετική αδυναμία οφείλεται στους περιορισμούς που είχε επί αιώνες επιβάλλει στην τάξη αυτή ο Οθωμανός επικυρίαρχος· οφείλεται επίσης στην διαρροή των ακμαιότερων (ίσως και των ικανότερων) στοιχείων της προς τη διασπορά.

Έτσι, όταν στις αρχές του 19ου αιώνα η αυτόχθων¹ ελληνική αστική τάξη αποκτά, μαζί με την εθνική ανεξαρτησία, μεγάλο και διαρκώς αυξανόμενο μερίδιο της πολιτικής εξουσίας, δεν έχει συγκεντρώσει την οικονομική,

---

¹ αυτόχθων: ντόπιος, γηγενής

κοινωνική και ιδεολογική ισχύ των ευρωπαϊκών αστικών τάξεων ούτε βεβαίως το κοινωνικό τους κύρος ούτε την πολιτική και διοικητική τους πείρα.

Γ. Β. Δερτιλής, Ιστορία του Ελληνικού Κράτους, 1830-1920, τ. Α', Εστία, Αθήνα 2009, σσ. 221-222.

ΘΕΜΑ Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από την ιστορική πηγή που σας δίνεται, να εκθέσετε τους λόγους για τους οποίους η ελληνική ναυτιλία κυριάρχησε μέχρι το τέλος του 18ου αιώνα στα θαλάσσια δίκτυα της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] Τον 18ο αιώνα τα περισσότερα ελληνικά πλοία έπλεαν με νόμιμες κρατικές σημαίες και εκμεταλλεύονταν το εξωτερικό εμπόριο της Μαύρης Θάλασσας, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και των βαλκανικών επαρχιών της. Η παρακμή των ιταλικών ναυτικών δυνάμεων επέτρεψε στους ελληνορθόδοξους πλοιοκτήτες να διεισδύσουν στο ναυτικό εμπόριο της Ιταλίας και της ευρύτερης Μεσογείου. Βεβαίως, οι Βενετοί, οι Γενουάτες² και οι Λιβούρνιοι³ ήταν ακόμη σοβαροί ανταγωνιστές στην Αδριατική και στο Ιόνιο, ενώ οι στόλοι της Ολλανδίας, της Γαλλίας, της Αγγλίας και της Αυστρίας είχαν ήδη κατακτήσει τις κορυφαίες θέσεις στο ναυτικό εμπόριο της Μεσογείου. Οι Έλληνες μπόρεσαν όμως να αντιμετωπίσουν αυτούς τους επίφοβους ανταγωνιστές και μάλιστα να κατακτήσουν, έως το τέλος του 18ου αιώνα, ένα σημαντικό μερίδιο των αγορών. Οι πρώιμοι πόλεμοι αυτού του αιώνα, η Γαλλική Επανάσταση και τελικά οι Ναπολεόντειοι Πόλεμοι έφεραν τεράστιο πλούτο στα μεγαλύτερα λιμάνια της ελληνικής χερσονήσου και στις ναυτικές νήσους.

[...] Στο θαλάσσιο εμπόριο, οι Έλληνες πλοιοκτήτες, σε συνεργασία με τα τοπικά ναυπηγεία, εφάρμοσαν στα πλοία τους ενδιαφέρουσες καινοτομίες –ή προσάρμοσαν στις ανάγκες τους τεχνικά επιτεύγματα ευρωπαϊκών ναυπηγείων, ιδίως βρετανικών. Στον 18ο αιώνα κατέκτησαν βαθμηδόν τις αγορές ξυλείας και δημητριακών στον Δούναβη και στην Μαύρη Θάλασσα. Έως το τέλος του αιώνα είχαν επικρατήσει πλήρως σε αυτές τις αγορές χάρη στην υποστήριξη των Φαναριωτών ηγεμόνων της Μολδοβλαχίας και των ισχυρών ομογενών τους στην Ρωσία.

Γ. Β. Δερτιλής, Ιστορία του Ελληνικού Κράτους, 1830-1920, τ. Α', Εστία, Αθήνα 2009, σ. 89.

Καλή επιτυχία!!!

---

² Γενουάτης: κάτοικος της ιταλικής πόλης Γέβονα

³ Λιβούρνιος: κάτοικος του Λιβόρνο, πόλης της Δυτικής Ιταλίας στην περιοχή της Τοσκάνης